

Onderwerp	Onderwerp
Milieu 	Economische weerbaarheid

Achtergrond
 Meer samenwerking tussen akkerbouwers en melkveehouders kan gunstig zijn voor beide. De voordelen die worden behaald hangen af van de afspraken die worden gemaakt, maar kunnen onder andere bestaan uit het overhevelen van drijfmest van melkveebedrijven naar akkerbouwbedrijven, het op contract telen van voedergewassen of ruil van land tussen akkerbouw- en melkveebedrijven.

Hoe zorg je ervoor dat de twee agariërs kunnen samenwerken?

- Zorg ervoor dat beide partijen heel duidelijk zijn over de **doelstellingen van de samenwerking**.
- Het is vaak nuttig om een **derde partij** te hebben die deze discussies faciliteert. Er is echter een zeer beperkt aantal adviseurs dat ervaring heeft op dit gebied.
- Er moeten **tussentijdse bijeenkomsten** worden gepland om de voortgang te bespreken en feedback te geven over veranderende omstandigheden, zoals verminderde opbrengstverwachtingen.
- Er moet een slotbijeenkomst zijn om het resultaat van de overeenkomst te beoordelen en te bekijken hoe de samenwerking in toekomstige samenwerking tussen beide partijen kan worden verbeterd.

Belangrijke punten

- Het is belangrijk dat de verwachtingen en eisen van beide partijen vanaf het begin duidelijk zijn.
- Bij het ontwikkelen van een samenwerkingsverband is het belangrijk dat de doelstellingen van beide partijen worden gehaald.

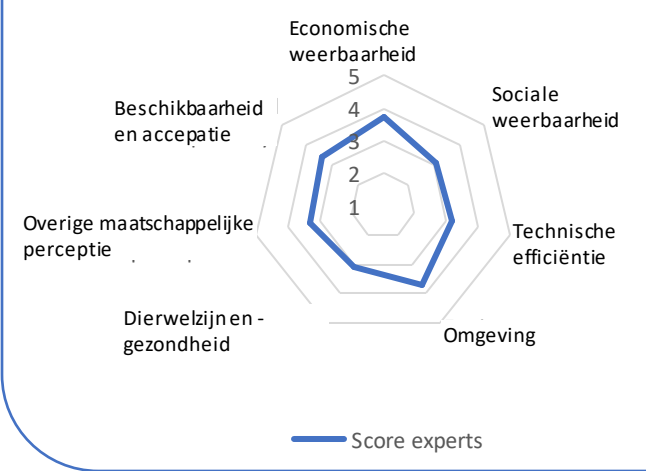
Elementen van een goede samenwerkingsovereenkomst

- Beide partijen moeten zich bewust zijn van wat in hun overeenkomst staat en moeten het ermee eens zijn.
- De resultaten moeten duidelijk zijn, bijv. verkoop van 100 ton gerst met een vochtgehalte van 16% van het akkerbouwbedrijf aan het melkveebedrijf tegen €200/ton.
- Als problemen ontstaan bij het nakomen van de gemaakte afspraken, bijvoorbeeld als de opbrengst achterblijft bij de verwachtingen, moet de andere partij hiervan zo vroeg mogelijk op de hoogte worden gesteld, zodat andere afspraken gemaakt kunnen worden.

Benodigde investeringen?

- De enige echte investering die nodig is, is het gebruik van een **onafhankelijke facilitator** of experts bij het uitwerken van het samenwerkingsverband.
- Het kan ook nuttig zijn om een **adviseur, een accountant**, etc. in te schakelen om te beoordelen hoe de oorspronkelijke doelstellingen zich verhouden tot de uiteindelijke resultaten.
- Het hebben van een geschreven document met de details van wat beide partijen bijdragen aan de samenwerkingsovereenkomst is essentieel.

Beoordeling van methode

Quote van de veehouder:

"Wees vanaf het begin duidelijk over wat beide boeren willen bereiken door samen te werken."